

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžak/1/2017
Identifikačné číslo spisu: 1016201369
Dátum vydania rozhodnutia: 27.02.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1016201369.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členov senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Zuzany Ďurišovej v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): Q. W., narodený XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť: Ukrajina, posledný trvalý pobyt v krajine pôvodu: C. Ukrajina, aktuálne s miestom pobytu L., zastúpený: Liga za ľudské práva, občianske združenie, so sídlom Štúrova 3, 811 02 Bratislava, IČO: 318 079 68, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky - Migračný úrad, so sídlom Pivonková 6, 812 72 Bratislava, o správnej žalobe proti rozhodnutiu žalovaného ČAS: MU-PO-84-12/2016-Ž zo dňa 21. júna 2016, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4SaZ/1/2016-26 zo dňa 21. septembra 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti z a m i e t a .

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4SaZ/1/2016-26 zo dňa 21. septembra 2016 z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Rozhodnutím ČAS: MU-PO-84-12/2016-Ž zo dňa 21. júna 2016 žalovaný podľa § 13 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 480/2002 Z.z.“) neudelil sťažovateľovi azyl a súčasne podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona č. 480/2002 Z.z. mu neposkytol doplnkovú ochranu.

2. Z administratívneho konania je zrejmé, že sťažovateľ požiadal prvýkrát o azyl dňa 04.04.2003 z dôvodu, že v jeho krajine pôvodu je veľká chudoba a nezamestnanosť. Nakoľko sťažovateľ nespĺňal

podmienky pre udelenie azylu, žalovaný rozhodnutím č.p.: MU-1267/PO-Ž/2003 zo dňa 02.07.2003 rozhodol, že mu neudeľuje azyl. Odvtedy sa sťažovateľ zdržiaval na území SR nelegálne.

3. Z obsahu aktuálneho administratívneho spisu ČAS: MU-PO-84/2016-Ž je zrejmé, že sťažovateľ požiadal o azyl vyhlásením zo dňa 18.04.2016. Počas vstupného pohovoru sťažovateľ uviedol, že krajinu pôvodu opustil legálne v roku 1998 na vlastný platný cestovný pas za účelom zamestnať sa. Až do roku 2003 nelegálne pracoval na stavbách v Bratislave, až dokým nebol zaistený políciou a nepožiadal o azyl v konaní č. p.: MU-1267-PO-Ž/2003. Napriek tomu, že mu azyl nebol udelený, na území Slovenskej republiky nelegálne zotrval až do jeho opätovného zaistenia políciou 17.04.2016. V priebehu spísania dotazníka sťažovateľ uviedol, že o azyl žiada z dôvodu, že na Slovensku sa už dlhodobo zdržiava, má tu kamarátov a priateľku, prácu, naučil sa slovenský jazyk a Slovensko považuje za svoju vlastnú krajinu, keďže na Ukrajine už nemá žiadnu rodinu. Uviedol, že v prípade návratu sa obáva vojenského konfliktu, ktorý je na východe Ukrajiny. Domnieva sa, že v prípade návratu by bol nútený bojovať a zabíjať ľudí, čo je proti jeho náboženskému presvedčeniu. Ďalej uviedol, že v krajine pôvodu nebol nikdy prenasledovaný policajnými ani štátnymi zločkami, nehrozí mu žiadne prenasledovanie z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov.

4. V prípade sťažovateľa žalovaný dospel k záveru, že sťažovateľ nespĺnil podmienky § 8 zákona č. 480/2002 Z.z., a preto ho nemožno považovať za utečenca. Žalovaný u sťažovateľa nezistil žiadne prvky, ktoré by bolo možné subsumovať pod pojem prenasledovanie v zmysle § 2 zákona č. 480/2002 Z.z. Sťažovateľ tiež nepreukázal, že by odvedenie do armády bolo v rozpore s jeho náboženským presvedčením. Sťažovateľ v zápisnici zo dňa 29.04.2016 totiž uviedol, že sa bojí o svoj život, pretože by mohol byť povolaný do armády a bol by nútený bojovať. Z uvedeného tak vyplýva, že do armády odmieta nastúpiť z dôvodu obavy o svoj život a nie z náboženského presvedčenia. V konaní nebolo preukázané, že by počas jeho pobytu na Ukrajine bolo voči nemu použité akékoľvek násilie, trest alebo trestné stíhanie, ktoré by znamenalo vážne porušenie jeho základných ľudských práv. Uvedené potvrdil aj vlastnou výpoveďou, v ktorej uviedol, že v krajine pôvodu nebol nikdy trestne stíhaný a taktiež tam nemal žiadne problémy so štátnymi orgánmi.

5. Pri posudzovaní poskytnutia doplnkovej ochrany prihliadal žalovaný na bezpečnostnú situáciu v regióne bydliska sťažovateľa, v Zakarpatskej oblasti Ukrajiny. V tomto regióne však nie sú hlásené žiadne závažné incidenty a situácia je tu všeobecne pokojná. Nejestvujú žiadne informácie o tom, že by obyvatelia západnej Ukrajiny boli konfliktom na východe dotknutí v takej miere, že by bola ohrozená ich bezpečnosť a boli by nútení svoje domovy opúšťať. Z uvedeného dôvodu tak dospel žalovaný k záveru, že v prípade nedobrovoľného návratu sťažovateľa do krajiny pôvodu by nečelil žiadnej forme vážneho bezprávia v zmysle § 2 písm. f) zákona č. 480/2002 Z.z., a preto ani nie je dôvod na poskytnutie doplnkovej ochrany.

6. V spise sa nachádzajú informácie o krajine pôvodu sťažovateľa, obsahovo zamerané na sťažovateľove dôvody jeho žiadosti o azyl. Za účelom posúdenia žiadosti sťažovateľa boli využité informácie z Odboru dokumentaristiky a zahraničnej spolupráce Č. p.: MU-ODZS-2016/000199-008 zo dňa 27.04.2016 a MU-ODZS-2014/000296-006 zo dňa 16.07.2014.

II.

Konanie na krajskom súde

7. Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) zamietol žalobu, ktorou sa sťažovateľ domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného č. ČAS: MU-PO-84-12/2016-Ž zo dňa 21.06.2016, ktorým žalovaný v zmysle § 13 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z. z. neudelil sťažovateľovi azyl na území Slovenskej republiky a súčasne v zmysle § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona č. 480/2002 Z. z. rozhodol o tom, že sťažovateľovi neposkytne doplnkovú ochranu.

8. Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku v rozsahu podaného opravného prostriedku uviedol.

9. K žalobnému bodu, že žalovaný nedostatočne zistil skutkový stav uviedol, že táto námietka nebola dôvodná. Žalovaný vyhľadal a do spisu založil relevantné informácie, obsahovo sa viažuce na dôvody žiadosti o azyl, prezentované sťažovateľom. Z ich obsahu získal dostatok informácií, potrebných ku kvalifikovanému posúdeniu žalobcovej žiadosti o azyl. Pokiaľ ide o informácie týkajúce sa bezpečnostnej situácie v západných regiónoch Ukrajiny jednoznačne z ich obsahu vyplýva, že táto časť Ukrajiny je bezpečná, neprebíha v nej žiaden konflikt. Pokiaľ ide o informácie týkajúce sa mobilizácií z ich obsahu vyplýva, že šiesta vlna čiastočnej mobilizácie prebehla v lete roku 2015. O ďalšej (siedmej) vlne mobilizácie sa iba uvažuje, žiadne rozhodnutie o nej však nebolo prijaté. Založené informácie opisujú niektoré prípady faktického mobilizovania mužov. V súvislosti s touto námietkou krajský súd poznamenal, že vzhľadom ku skutočnosti, že iba obava z prípadného nástupu na výkon vojenskej služby nie je dôvodom na udelenie azylu, v spise žalovaného založené informácie o krajine pôvodu žalobcu sú postačujúcimi pre rozhodnutie v merite veci.

10. K žalobnému bodu, že skutkový stav veci je v rozpore s administratívnym spisom krajský súd uviedol, že je rovnako nedôvodná. Žalobca namietal, že i napriek tomu, že v priebehu vstupného pohovoru, odpovedajúc na otázku žalovaného uviedol: „Ja som mierumilovná osoba a ako veriaci človek sa preto odmietam vrátiť späť na Ukrajinu bojovať a zabíjať ľudí.“ žalovaný v závere odôvodnenia napadnutého rozhodnutia (reagujúc na stanovisko zástupkyne sťažovateľa k podanej žiadosti o azyl) uviedol, že žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, že by odvedenie do armády bolo v rozpore s jeho náboženským presvedčením. Súd tieto fakty, resp. námietku žalobcu nevyhodnotil ako taký rozpor (zisteného stavu veci s obsahom spisu), ktorý by vo svojom dôsledku mohol mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia. Predovšetkým preto, lebo obava z nástupu na vojenskú službu (bez ohľadu na to, či nenastúpenie na vojenskú službu spočíva v obave o život, v náboženskom presvedčení, resp. v iných dôvodov) bez splnenia predpokladov § 8 zákona o azyle nemôže viesť k udeleniu azylu.

11. Pokiaľ išlo o námietku nesprávneho právneho posúdenia, tak krajský súd tiež vyhodnotil túto námietku ako nedôvodnú. Žalobca svoju žiadosť o azyl odôvodnil tým, že: a) na Slovensku sa dlhodobo zdržuje, má tu priateľku, kamarátov, prácu, tiež b) tým, že po návrate na Ukrajinu by mohol byť povolaný do armády, nútený bojovať na východe Ukrajiny, pričom sa bojí o svoj život. Ako to bolo vyššie uvedené tiež uviedol, že ako mierumilovná osoba a veriaci človek odmieta bojovať a zabíjať ľudí. K dôvodu ad. a) krajský súd poukázal na skutočnosť, že dlhodobý pobyt žalobcu na slovenskom území nie je dôvodom na udelenie azylu a že inštitút azylu neslúži k legalizácii pobytu žiadateľa o azyl. K dôvodu ad. b) krajský súd uviedol, že samotná obava z prípadného nástupu (povolania) na vojenskú službu bez ďalšieho (dôvodov obsiahnutých v § 8 zákona o azyle) nikdy nebola a ani nie je dôvodom na udelenie azylu. Povolanie na výkon vojenskej služby je tak ako vo väčšine štátov ako aj v krajine pôvodu žalobcu legálne zakotvenou povinnosťou, a preto túto povinnosť nie je možné považovať za prenasledovanie v zmysle zákona o azyle. Podľa názoru krajského súdu tak v prejednávanej veci nebol splnený jeden z elementárnych predpokladov udelenia azylu podľa § 8 zákona o azyle - prenasledovanie, podobne ako ani dôvod perzekúcie (§ 8 zákona o azyle). V prejednávanej veci sťažovateľ, v súvislosti s možným povolaním na vojenskú službu, prezentoval svoju obavu o svoj život v súvislosti s jeho prípadným nasadením do bojových akcií, pričom (následne) uviedol, že odmieta bojovať a zabíjať ľudí. Skutočnosť, prečo sa tak rozhodol, teda či z dôvodu svojho presvedčenia alebo náboženského vierovyznania, nie je podstatnou. Navyiac ako to vyplýva zo založených správ o krajine pôvodu žalobcu, už zrealizované vlny mobilizácie neboli cielené na osoby, ktoré by takýmto povolaním boli sankcionované za akékoľvek ich správanie sa v minulosti či z iných dôvodov, ktorú skutočnosť neprezentoval ani žalobca.

12. Vo vzťahu k neposkytnutiu doplnkovej ochrany krajský súd rovnako uviedol, že táto námietka nie je dôvodná. Žalobca pochádza z oblasti západného regiónu Ukrajiny, kde žiaden vnútroštátny či medzinárodný konflikt neprebíha. Teda v prípade návratu do krajiny a regiónu svojho pôvodu mu nehrozí narušenie jeho osobnej integrity z dôvodu konfliktu, ktorý je lokalizovaný na východnej hranici Ukrajiny. Podľa jeho vlastného vyjadrenia nebol v minulosti trestne stíhaný, nehrozí mu uloženie či výkon trestu smrti, pričom sa v minulosti nestretol so žiadnym neľudským či ponižujúcim

zaobchádzaním. Pokiaľ žalobca namietal, že by bol v prípade odvedenia do armády a nasadenia do bojových akcií na východe Ukrajiny ohrozený, a teda, že by mu mala byť poskytnutá doplnková ochrana je potrebné podľa názoru krajského súdu konštatovať, že na toto prípadné ohrozenie nie je možné aplikovať § 2 písm. f) bod 3. zákona č. 480/2002 Z.z., pretože toto ustanovenie sa z logických dôvodov nevzťahuje na osoby, ktoré sú v ozbrojených konfliktoch priamo zainteresované.

13. O trovách rozhodol krajský súd za použitia ust. § 167 ods. 1 S.s.p. tak, že žalobcovi právo na náhradu trov konania nepriznal.

III.

Konanie na kasačnom súde

A)

14. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť spolu s návrhom na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti.

15. Návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti odôvodnil sťažovateľ tým, že v prípade návratu do krajiny pôvodu mu hrozí závažná ujma spočívajúca v ohrození jeho života a zdravia v prípade núteného odvedenia na východný front a v prípade odmietnutia nástupu na vojenskú službu sa obáva neprimeraného potrestania. Zároveň uviedol, že vedie rodinný život a hrozí mu závažná ujma spočívajúca aj v zásahu do jeho práva na rodinný život.

16. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol, že krajský súd:

- nezákonne zamietol jeho žalobu z dôvodu, že nebolo úlohou krajského súdu posudzovať, či preukázaný rozpor zisteného skutkového stavu s obsahom spisu môže mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia, ale má za to, že zistený rozpor je vždy dôvodom nezákonnosti rozhodnutia, a teda dôvodom pre jeho zrušenie súdom,

- nezohľadnil všetky správy ním predložené, a preto krajský súd nedostatočne zistil skutkový stav,

- rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci, nakoľko sa obmedzil spolu so žalovaným iba na konštatovanie, že odmietanie výkonu vojenskej služby alebo obava z núteného povolania na výkon vojenskej služby, nie sú spravidla bez ďalšieho dôvodom pre udelenie azylu. Krajský súd však bližšie nepopísal aké ďalšie podmienky nie sú splnené, aby jeho obavy dosiahli úroveň obáv z prenasledovania.

17. Z uvedených dôvodov navrhol kasačnému súdu, aby rozsudok krajského súdu zmenil tak, že zruší napadnuté rozhodnutie žalovaného a vec mu vráti na ďalšie konanie.

B)

18. Žalovaný sa vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti v celom rozsahu stotožnil s právnym názorom krajského súdu a v ostatnom sa pridržiaval svojho vyjadrenia k žalobe, a preto navrhol kasačnému súdu, aby kasačnú sťažnosť zamietol.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu

19. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S. s. p.) postupom podľa § 492 ods. 1 S.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyselne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 455 S.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 27.02.2017 (§ 137 ods. 2 S.s.p.).

20. V predmetnej veci bolo potrebné predostrieť, že predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok krajského súdu, ktorým zamietol žalobu, ktorou sa sťažovateľ domáhal ochrany svojich práv proti rozhodnutiu žalovaného o neudelení azylu podľa § 13 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z.z. a o neposkytnutí doplnkovej ochrany podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona č. 480/2002 Z.z., a preto primárne v medziach kasačnej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky sťažovateľa sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

Podľa § 2 písm. d) zákona č. 480/2002 Z.z. na účely tohto zákona sa rozumie prenasledovaním závažné alebo opakované konanie spôsobujúce vážne porušovanie základných ľudských práv alebo súbeh rôznych opatrení, ktorý postihuje jednotlivca podobným spôsobom, ktoré spočíva najmä v 1. použití fyzického alebo psychického násillia vrátane sexuálneho násillia, 2. zákonných, správnych, policajných alebo súdnych opatreniach, ktoré sú diskriminačné alebo sú vykonávané diskriminačným spôsobom, 3. odmietnutí súdnej ochrany, ktoré vedie k neprimeranému alebo diskriminačnému potrestaniu, 4. neprimeranom alebo diskriminačnom trestnom stíhaní alebo treste, 5. trestnom stíhaní alebo treste za odmietnutie výkonu vojenskej služby v čase konfliktu, ak by výkon vojenskej služby zahŕňal trestné činy alebo činy uvedené v § 13 ods. 2, 6. konaní namierenom proti osobám určitého pohlavia alebo proti deťom.

Podľa § 2 písm. f) zákona č. 480/2002 Z.z. na účely tohto zákona sa rozumie vážnym bezprávím 1. uloženie trestu smrti alebo jeho výkon, 2. mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest, alebo 3. vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násillia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu.

Podľa § 8 zákona č. 480/2002 Z.z. ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý

a) má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo

b) je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd.

Podľa § 13 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z.z. ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo § 10.

Podľa § 13a zákona č. 480/2002 Z.z. ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 13c zákona č. 480/2002 Z.z. ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa § 20 ods. 4 zákona č. 480/2002 Z.z. ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu; to neplatí, ak sa rozhodne o neudelení azylu a cudzinec už má poskytnutú doplnkovú ochranu podľa § 13a alebo udelený azyl.

21. Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do

tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

Dôvody pre poskytnutie azylu sú zákonom vymedzené pomerne úzko a nepokrývajú celú škálu porušovania ľudských práv a slobôd, ktoré sú tak v medzinárodnom ako aj vo vnútroštátnom kontexte uznávané. Inštitút azylu je aplikovateľný v obmedzenom rozsahu, a to len pre prenasledovanie zo zákonom uznaných dôvodov, kedy je týmto inštitútom chránená len najvlastnejšia existencia ľudskej bytosti a práva a slobody s ňou spojené, pričom udelenie azylu podľa § 8 zákona o azyle je viazané objektívne na prítomnosť prenasledovania ako skutočnosti definovanej v § 2 písm. d) zákona o azyle alebo na odôvodnené obavy z tejto skutočnosti, a to v oboch prípadoch v dobe podania žiadosti o azyl, teda spravidla v dobe bezprostredne nasledujúcej po odchode z krajiny pôvodu, (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8SŽa/41/2009 zo dňa 04.08.2009).

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že povinnosť zistiť skutočný stav vecí podľa § 32 zákona č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok) má odporca len v rozsahu dôvodov, ktoré žiadateľ v priebehu správneho konania uviedol, pričom zo žiadneho ustanovenia zákona nemožno vyvodiť, že by odporcovi vznikla povinnosť, aby sám domýšľal právne relevantné dôvody pre udelenie azylu žiadateľom neuplatnené a následne k týmto dôvodom vykonal príslušné skutkové zistenia (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8SŽa/34/2009 zo dňa 01.07.2009).

22. Kasačný súd po preskúmaní spisového materiálu krajského súdu, ktorého súčasťou je aj administratívny spis žalovaného dospel k záveru, že kasačné námietky sťažovateľa, ktoré spočívali v nedostatočnom zistení skutkového stavu a rozporu zisteného skutkového stavu s obsahom spisu za nedôvodné.

23. Z obsahu administratívneho spisu (zo zápisnice o podaní vysvetlenia zo dňa 18.04.2016) je zrejmé, že sťažovateľ ako dôvod žiadosti o azyl uviedol obavu o svoj život, pretože na území Ukrajiny pretrváva vojenský konflikt. Na Slovensku chce zostať žiť, pracovať, odvádzať dane a byť prínosom pre Slovenskú republiku. Má tu priateľku, s ktorou chce žiť a v budúcnosti si založiť rodinu. Žije tu už dlhodobo, ovláda slovenský jazyk slovom aj písmom a cíti sa už ako slovenský občan. Na Ukrajine už nemá nikoho.

24. Pri vstupnom pohovore so žiadateľom o azyl (dotazník žiadateľa o azyl zo dňa 29.04.2016) v prítomnosti svojho právneho zástupcu sťažovateľ uviedol, že v krajine pôvodu nikdy nebol trestne stíhaný, nikdy nemal ani problémy s políciou a nebol členom žiadnej politickej strany alebo hnutia. Ako dôvody, pre ktoré požiadal o azyl uviedol, že sa na Slovensku zdržiava dlhodobo. Má tu veľa kamarátov, prácu, naučil sa plynule po slovensky. Má tu priateľku, ktorej rodinu považuje za svoju rodinu. Nechce opustiť Slovensko, už túto krajinu považuje za svoju vlastnú a na Ukrajine už nemá žiadnu rodinu. Ďalším dôvodom je vojenský konflikt na východe Ukrajiny. Obáva sa, že ak by bol vrátený na územie Ukrajiny, bol by donútený bojovať na východe krajiny. Najmä kvôli tomu, že ako osobu deportovanú z nelegálnej migrácie by ho mohli povolať bojovať. Bojí sa o svoj život a na Ukrajinu sa nechce vrátiť. Uvedené uviedol ako všetky dôvody, pre ktoré požiadal o azyl.

25. V dotazníku ďalej uviedol, že v Ukrajine nemal nikdy žiadne problémy. Políciou, armádou alebo inými zložkami štátu prenasledovaný nebol, nemal s nimi problémy a ani sa na nich neobrátil s prosbou o pomoc. Na otázku čoho sa obáva v prípade návratu na Ukrajinu uviedol, že toho, že bude povolaný na vojenskú službu. Je mierumilovná osoba a ako veriaci človek sa preto odmieta vrátiť späť na Ukrajinu bojovať a zabíjať ľudí.

26. Primárnym dôvodom neudelenia azylu sťažovateľovi ako žiadateľovi o azyl bolo nesplnenie relevantných podmienok pre udelenie azylu v zmysle zákona o azyle. S takýmto záverom bolo potrebné

súhlasit'. Navrhovateľ sám neuvádzal žiadny z dôvodov, ktoré dodatočne namietal jeho právny zástupca, a to obavy z prenasledovania spočívajúce v nútenom naverbovaní a odvedení na východný front, čo je v rozpore s jeho náboženských presvedčením.

27. Kasačný súd sa po preskúmaní veci stotožnil s názorom krajského súdu ako aj s názorom žalovaného a uvádza, že samotná obava s nástupu na vojenskú službu, bez ohľadu na to, či nenastúpenie na vojenskú službu spočíva v obave o život, v náboženskom presvedčení, resp. z iných dôvodov, bez splnenia predpokladov uvedených v § 8 zákona č. 480/2002 Z.z. nemôže viesť k udeleniu azylu. Kasačný súd vychádzal z vyjadrení samotného sťažovateľa, podľa ktorých v jeho prípade nedošlo k splneniu ani jedného predpokladu uvedeného v § 8 zákona č. 480/2002 Z.z., teda nebolo preukázané, že sťažovateľ má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd. Sťažovateľ vo svojich výpovediach navyše uviedol, že od roku 1990-1993 bol na povinnej vojenskej službe.

28. Udelenie azylu je podľa § 8 zákona č. 480/2002 Z.z. viazané na prítomnosť prenasledovania ako skutočnosti, ktorá je bližšie špecifikovaná v § 2 písm. d) zákona č. 480/2002 Z.z. V prípade sťažovateľa však neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by mohli byť subsumované pod pojem prenasledovanie, tak ako to určuje zákon č. 480/2002 Z.z. Zo samotnej podstaty azylového práva vyplýva, že sa jedná o špecifický právny inštitút, na základe ktorého sa poskytne adekvátne ochrana len tej fyzickej osobe, ktorá spĺňa zákonom stanovenej podmienky. Z uvedeného dôvodu odmietnutie nástupu na vojenskú službu samo o sebe, tak bez existencie ďalších skutočností súvisiacich s prenasledovaním z dôvodov uvedených v zákone č. 480/2002 Z.z. nie je možné považovať za dôvod pre udelenie azylu. Z výpovede sťažovateľa vyplýva, že do armády odmieta nastúpiť z dôvodu obavy o svoj život a nie z politického alebo náboženského presvedčenia.

29. Kasačný súd dodáva, že dôvodom vydania negatívneho rozhodnutia žalovaného vo vzťahu k sťažovateľovi nebola skutočnosť, že sťažovateľ odmietol zabíjať ľudí z dôvodu jeho vierovyznania, ale skutočnosť, že samotné odmietnutie prípadného nástupu na vojenskú službu nie je dôvodom na udelenie azylu. Kasačný súd preto vyhodnotil námietku sťažovateľa spočívajúcu v nepopísaní ďalších podmienok, na základe ktorých by jeho obavy dosiahli úroveň obáv z prenasledovania za nedôvodnú. Krajský súd ako aj žalovaný vo svojich rozhodnutiach uviedli, že dôvodom na udelenie azylu je splnenie jedného z dôvodov uvedených v § 8 zákona č. 480/2002 Z.z.

30. K problematike odmietnutia nástupu na vojenskú službu sa vyjadril Najvyšší súd SR v rozsudku sp. zn. 8Sža/18/2008 zo dňa 14.08.2008 tak, že „povolávanie vlastných občanov k výkonu vojenskej služby hoci aj spôsobmi, ktoré občanovi neumožnia možnosť výberu náhradnej služby, poprípade i vnútorné zákonodarstvo štátu porušujúcimi, samo osebe bez prístúpenia ďalších skutočností, nie je ešte prenasledovaním z dôvodu rasy, náboženstva, národnosti, príslušnosti k určitej sociálnej skupine, alebo pre politické presvedčenie. Odmietnutie nástupu k výkonu základnej vojenskej služby, ktorá je v krajine pôvodu povinná, nie je možné bez ďalšieho považovať za dôvod pre udelenie azylu, zvlášť, keď takéto odmietnutie nie je spojené s reálne prejavým politickým presvedčením alebo náboženstvom.“

31. Vo vzťahu k druhej forme medzinárodnej ochrany, a to doplnkovej ochrane, kasačný súd uvádza, že jej zmyslom a účelom je poskytnúť subsidiárnu ochranu a možnosť legálneho pobytu na území SR tým žiadateľom o medzinárodnú ochranu, ktorým nebol udelený azyl, ale bolo by u nich (z dôvodov taxatívne uvedených v zákone o azyle) neúnosné, neprímerané či inak nežiaduce požadovať ich vycestovanie. Hoci sa aplikácia tohto inštitútu doplnkovej ochrany viaže k objektívnym hrozbám po prípadnom návrate žiadateľa do krajiny pôvodu, inštitútu azylu, sú pri rozhodovaní o udelenie či neudelenie doplnkovej ochrany do značnej miery určujúce tvrdenia samotného žiadateľa, z nich je potrebné vychádzať, (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Sža/72/2010 zo dňa 14.09.2010).

32. V danej veci bolo potrebné posúdiť, či je nevyhnutné poskytnúť sťažovateľovi doplnkovú ochranu v

zmysle § 13a zákona o azyle. Miera preukázania hrozby vážneho bezprávia tak ako to vymedzuje citované ustanovenie, vymedzuje, aká vysoká musí byť pravdepodobnosť, že v prípade návratu do krajiny pôvodu bude žiadateľ o azyl vystavený vážnemu bezpráviu. Miera sa dokazuje v podmienkach na poskytnutie doplnkovej ochrany formulovaná odlišne, ako je to pri azyle. „Reálne nebezpečenstvo“ sa v porovnaní s „opodstatnenými obavami (z prenasledovania)“ opiera skôr o objektívne kritéria, ktoré sú nezávislé od subjektívnej kategórie strachu.

33. Z administratívneho spisu je zrejmé, že žalovaný vyhľadal a do spisu založil komplexné správy vypracované odborom dokumentaristiky a zahraničnej spolupráce č. p. MU-ODZS-2016/000199-008 zo dňa 27.04.2016 a MU-ODZS-2016/000199-012 zo dňa 10.05.2016 mapujúcich situáciu na Ukrajine s dôrazom na Zakarpatskú oblasť, z ktorej sťažovateľ pochádza. Zo správ vyplýva, že v tomto regióne nie sú hlásené žiadne závažné incidenty a situácia je všeobecne pokojná. K vážnym bezpečnostným incidentom dochádza iba výnimočne. Z predložených správ vyplýva aj skutočnosť, že už zrealizované vlny mobilizácie neboli cielené na osoby, ktoré by takýmto povolaním boli sankcionované za akékoľvek správanie sa v minulosti.

34. Žalovaný uviedol a krajský súd sa s tým stotožnil, že z výpovede sťažovateľa vyplynulo, že nebolo nikdy proti nemu vedené trestné konanie, nebol väznený, zatknutý a nemal žiadne problémy so štátnymi orgánmi, nebol vystavený mučeniu, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu. Je treba súhlasiť aj s posúdením situácie v regióne pôvodu sťažovateľa ako pokojnej, keďže konflikt je izolovaný vo východných častiach Ukrajiny, teda v inom regióne, než z ktorého sťažovateľ pochádza a odkiaľ pricestoval na Slovensko. Situáciu na Ukrajine teda nemožno označiť za „totálny konflikt“, pretože prebiehajúci ozbrojený konflikt nedosahuje takú intenzitu, aby bolo opodstatnené sa domnievať, že každému civilistovi z dôvodu jeho prítomnosti na území Ukrajiny by hrozilo vážne bezprávie v zmysle § 2 písm. f) zákona č. 480/2002 Z.z.

35. Žalovaný zároveň prípad sťažovateľa podrobil individuálnemu skúmaniu v zmysle súčasnej judikatúry slovenských súdov, ako aj Súdneho dvora v oblasti azylu a doplnkovej ochrany, ako aj testu posudzovania jednotlivých typov vážneho bezprávia, v súlade so záverom Európskeho súdneho dvora vyplývajúcim z rozsudku C-465/07 a dôvodne vylúčil, že by navrhovateľovi reálne hrozilo vážne bezprávie v prípade návratu do regiónu v krajine pôvodu, z ktorého pochádza. V predmetnej veci teda neboli ani podľa kasačného súdu zistené a potvrdené dôvody pre obavy z reálnej hrozby vážneho bezprávia, tak ako je definované v ustanovení § 2 písm. f) zákona č. 480/2002 Z.z., pričom v podrobnostiach na správny záver žalovaného uvedený v jeho rozhodnutí odkazuje.

36. Kasačný súd zároveň rozhodol, že kasačnej sťažnosti neprizná odkladný účinok, hoci jeho priznanie by nebolo v rozpore s verejným záujmom, nakoľko preskúmaním spisového materiálu nedospel k záveru, že by právnymi následkami napadnutého rozhodnutia krajského súdu hrozila žalobcovi závažná ujma. Kasačný súd má za preukázané, že sťažovateľ nespĺnil podmienky dané § 8 zákona č. 480/2002 Z.z. a v prípade jeho návratu do krajiny pôvodu nebolo preukázané, že by mu hrozilo vážne bezprávie v zmysle § 2 písm. f) zákona č. 480/2002 Z.z. Kasačný súd ďalej poukazuje na skutočnosť, že dlhodobý pobyt sťažovateľa na území Slovenska nie je dôvodom na udelenie azylu a inštitút azylu neslúži k legalizácii pobytu žiadateľa o azyl. Vo svetle uvedeného kasačný súd návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti v zmysle ustanovenia § 447 ods. 2 S. s. p. v spojení s ustanovením § 188 S. s. p. zamietol.

37. Po preskúmaní podanej kasačnej sťažnosti kasačný súd konštatuje, že s právnymi námietkami sťažovateľa sa krajský súd v rozhodnutí riadne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na kasačnom súde, a preto ďalšie námietky uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil najvyšší súd ako bezpredmetné, ktoré neboli spôsobilé spochybniť vecnú správnosť rozhodnutia. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 S. s. p. ako nedôvodnú zamietol.

38. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky tak, že sťažovateľovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 167 ods. 1 S. s. p.) a žalovanému ich nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo

požadovať (§ 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 168 S. s. p.).

39. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyseľne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e p r í p u s t n ý .